

سنجش گرایش جوانان روستایی به اشتغال در زیربخش‌های کشاورزی (مورد مطالعه: بیران شهر در استان لرستان)

فرشته حافظی^۱، مهدی رحیمیان^{۲*} و سعید غلامرضایی^۳

تاریخ پذیرش: ۲۱ خرداد ۱۳۹۶

تاریخ دریافت: ۲۵ دی ۱۳۹۵

چکیده

هدف اصلی این تحقیق سنجش میزان گرایش جوانان روستایی به اشتغال در زیربخش‌های مختلف کشاورزی در بیران شهر در استان لرستان بوده است. جامعه آماری آن جوانان ۱۵ تا ۲۴ ساله بیران شهر می‌باشند (N=۱۴۰۴) که ۱۸۱ نفر از آنان، با استفاده از فرمول کوکران، به عنوان حجم نمونه تعیین گردیدند. نمونه‌ها طی دو مرحله انتخاب شدند. در مرحله اول در هر روستا متناسب با جمعیت موجود در هر روستا، درصد حجم نمونه انتخابی در هر روستا مشخص شد. سپس در هر روستا نمونه‌های تعیین شده به طور هدفمند انتخاب و داده‌های مورد نیاز از آنان به وسیله پرسشنامه گردآوری شد. روایی و پایایی ابزار تحقیق، به ترتیب به روش اعتبار محتوایی و با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ مورد تأیید قرار گرفت. در نهایت تجزیه و تحلیل داده‌ها با نرم‌افزار SPSS انجام شد. نتایج نشان داد جوانان منطقه بیران شهر به ترتیب بیشترین و کمترین گرایش را نسبت به اشتغال در زیربخش باغبانی، دلالی و واسطه‌گری (خرید و فروش) محصولات کشاورزی داشته‌اند. همچنین گرایش به اشتغال در زیربخش‌های باغبانی، جمع‌آوری و فرآوری گیاهان دارویی مراتع و جنگل‌ها و یا صنایع تبدیلی و بسته‌بندی محصولات کشاورزی در بین جوانانی که به ترتیب این فعالیت‌ها در روستای آن‌ها فعالیت غالب روستا باشد، بیشتر از جوانانی است که این فعالیت‌ها در روستای آن‌ها وجود ندارد.

کلمات کلیدی: اشتغال، جوانان روستایی، زیربخش‌های کشاورزی، گرایش.

۱ - دانش‌آموخته‌ی کارشناسی ارشد توسعه روستایی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه لرستان
۲ - استادیار گروه توسعه روستایی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه لرستان
۳ - استادیار گروه توسعه روستایی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه لرستان
(*- نویسنده مسئول: mehdi_rahimian61@yahoo.com)

مقدمه

امروزه هدف توسعه روستایی رسیدن به یک تعادل پویا در راستای ارزش‌های روستایی و بهبود زندگی روستاییان می‌باشد. اتحادیه اروپا، توسعه روستایی را ابزاری برای بهبود رفاه اقتصادی، اجتماعی و محیط زندگی ساکنان روستایی می‌داند (راهمون ابراهیم^۱، ۲۰۱۴). این اتحادیه لازمه رسیدن به توسعه روستایی و اقتصادی را رسیدن به توسعه کشاورزی می‌داند (ویتفیلد^۲، ۲۰۱۵). از آن‌جا که بخش کشاورزی در فرآیند رشد و توسعه کشورهای در حال توسعه نقش بسیار مهمی برعهده دارد (حسینی و شهبازی، ۱۳۹۲)، توسعه کشاورزی مهم‌ترین اولویت در برنامه‌های توسعه ملی این کشورها محسوب می‌شود. در ایران نیز بخش کشاورزی از اهمیت بسیاری در برنامه‌های توسعه برخوردار است به طوری که این بخش در برنامه‌های دوم و سوم توسعه به‌عنوان محور توسعه نام برده شده است (لایقی، ۱۳۹۱). در همین راستا نیروی انسانی از عوامل مهم در توسعه کشاورزی به‌شمار می‌رود. با عنایت به این که مشاغل بخش کشاورزی به‌طور عمده‌ای در اختیار روستاییان است، لذا می‌توان مردم روستا را به‌عنوان عامل مهمی در موفقیت توسعه کشاورزی دانست (مشرف و همکاران، ۱۳۹۰) در زمان حاضر تلاش کشورهای در حال توسعه، حفظ جوانان روستایی در روستاها و فراهم آوردن شرایط اشتغال آن‌ها به حرفه کشاورزی است تا فرصت‌هایی را برای اشتغال جوانان روستایی فراهم آورند. اما وجود عواملی مانند تحصیلات و رسانه‌ها و امکانات موجود در شهرها و فاصله طبقاتی بین شهر و روستا سبب شده است که سطح آرمان‌ها و تمایلات جوانان روستایی افزایش یابد و حتی نوع تمایلات آن‌ها نیز متفاوت شود (پورسینا و همکاران، ۱۳۸۹). لذا در مشارکت جوانان روستایی افزایش یابد و حتی نوع تمایلات آن‌ها نیز کشاورزی و اقامت در مناطق روستایی بسیار مهم است (ارتیعی و همکاران، ۱۳۹۰). لذا اطلاع از میزان انگیزش روستاییان به دلیل اثرات انکارناپذیر آن بر بهره‌وری تولیدات کشاورزی، یکی از مهم‌ترین ابزارهای تصمیم‌گیری است که مسئولان و مدیران بایستی به آن توجه جدی داشته باشند. به‌عبارتی جهت بهبود وضعیت و استفاده بهینه از روستاییان، لزوم توجه به خواسته‌ها و دیدگاه‌های شغلی آن‌ها و برنامه‌ریزی براساس این خواسته‌ها ضروری و اجتناب‌ناپذیر است و با توجه به این که رضایت شغلی به‌عنوان بخشی از فرآیند ارزیابی نیازها برای برنامه‌ریزی و بهسازی نیروی انسانی در نواحی روستایی مطرح است، سهم به‌سزایی در بهبود بهره‌وری نیروی انسانی در نواحی روستایی خواهد داشت (حیدری ساریان، ۱۳۹۲).

پژوهش‌های مختلفی پیرامون گرایش جوانان روستایی به اشتغال در بخش کشاورزی در داخل و خارج کشور صورت گرفته است. از جمله این تحقیقات می‌توان به مطالعات و پژوهش‌های زیر اشاره نمود:

هرایینی (۱۳۹۵) در تحقیقی با عنوان «تحلیل عوامل مؤثر بر نگرش جوانان در اشتغال کشاورزی (مطالعه موردی روستای یوسف آباد صیروفی شهریار)»، نشان داد که در اولویت نظرات جوانان روستایی در زمینه نگرشی نسبت به حرفه کشاورزی، مهیا کردن اشتغال جوانان و سایر اعضای خانواده از مهم‌ترین عوامل تأثیرگذار در انتخاب شغل کشاورزی بوده، هم‌چنین از نظر آنان، آینده شغلی نامطمئن حرفه کشاورزی و جذابیت مشاغل غیرکشاورزی از

1- Rahmon Ibrahim
2- Whitfield

مهم‌ترین موانع گرایش جوانان روستایی به اشتغال در بخش کشاورزی می‌باشد. سالاری‌نیا و همکاران (۱۳۹۴)، در پژوهشی با عنوان «عوامل مؤثر بر گرایش جوانان روستایی به بخش کشاورزی در شهرستان آمل»، به این نتیجه رسیدند که ۴۲/۲ درصد جوانان، موافق کار در بخش کشاورزی هستند و حمایت دولت از جوانان روستایی بیش‌ترین اثر را در گرایش جوانان روستایی نسبت به اشتغال در بخش کشاورزی داشته، پس از آن دانش درمورد کسب‌وکار کشاورزی مهم‌ترین اثر را در تمایل جوانان روستایی به شغل کشاورزی دارند. نتایج به‌دست آمده از تحقیق سلطانی و همکاران (۱۳۹۳) نشان‌داد که گرایش کلی جوانان روستایی شهرستان ایلام به اشتغال در بخش کشاورزی در حد متوسط قرار دارد. همچنین، براساس تحلیل رگرسیون، مهم‌ترین متغیرهای تأثیرگذار بر گرایش جوانان روستایی به اشتغال در بخش کشاورزی به‌ترتیب عبارت‌اند از: میزان آگاهی آنان به زمینه‌های اشتغال در بخش کشاورزی، میزان درآمد خانواده از تولید محصولات کشاورزی و میزان حمایت‌های دولت از اشتغال جوانان روستایی در بخش کشاورزی است. یافته‌های تحقیق سولیمان بلو و همکاران^۱ (۲۰۱۵)، با عنوان «نگرش جوانان روستایی به کشاورزی به‌عنوان یک شغل»، نشان‌داد فقدان زمین کشاورزی، جنسیت، سن و وضعیت تأهل هیچ اثری بر تصمیم‌گیری جوانان به‌سمت شغل کشاورزی ندارد درحالی‌که سطح تحصیلات به‌طور قابل توجهی بر نگرش جوانان اثر مثبت دارد. ادیلا عبدالله و همکاران^۲ (۲۰۱۲)، در مطالعه خود با عنوان «گرایش به کشاورزی در میان جوانان روستایی در مالزی» به‌این نتیجه دست‌یافتند که بسیاری از جوانان درمورد اشتغال در بخش کشاورزی ادراک مثبت دارند اما تنها تعداد کمی از آن‌ها به‌طور مستقیم خود را درگیر شغل کشاورزی می‌کنند. آگوا و همکارانش^۳ (۲۰۱۲) در مقاله‌ای با عنوان «عوامل مؤثر بر مشارکت در کار کشاورزی در میان جوانان روستایی ایالت ABIA در نیجریه» به این نتیجه رسیدند مکانیزاسیون که باید جوانان را به‌سمت بخش کشاورزی متمایل می‌ساخت رابطه‌ای منفی با مشارکت جوانان در کشاورزی را نشان‌داد و این به دلیل هزینه‌های بالا در ارتباط با مکانیزاسیون کشاورزی است که باعث شده جوانان قادر به پرداخت هزینه‌های آن نباشند.

شهر بیران شهر واقع در استان لرستان، منطقه مورد مطالعه این تحقیق می‌باشد که با وجود تبدیل شدن به شهر و داشتن جمعیت بالغ بر پنج‌هزار نفر، با مشکلات متعدد اقتصادی و اجتماعی روبه‌رو است و از داشتن حداقل‌ها محروم است. امرار معاش شهروندان این شهر از طریق کشاورزی و کشت عمده کشاورزان، گندم است که با وجود خشکسالی‌های اخیر، عملکرد آن به‌شدت کاهش یافته است. همچنین در چند سال اخیر، در منطقه بیران شهر تحولاتی در زمینه‌های مختلف رخ داده و موجب شده است که اینک جوانان روستایی منطقه از انگیزه کافی برای پرداختن به حرفه کشاورزی برخوردار نباشند، لذا مهاجرت به مناطق شهری افزایش یافته که به باور بسیاری از کارشناسان و متخصصان حوزه روستایی یکی از عمده‌ترین دلایل آن عدم انگیزه و گرایش جوانان مناطق روستایی به شغل کشاورزی و ماندگاری در روستاها می‌باشد. با توجه به مباحث عنوان‌شده، این سؤال اساسی پیش می‌آید که جوانان روستایی در شهر بیران شهر تا چه حد تمایل به اشتغال در بخش کشاورزی دارند؟ و یا با یک نگاه موشکافانه‌تر، به

1- Suleiman Bello et al

2- Adila Abdullah et al

3- Agwu et al

اشتغال در هریک از زیربخش‌های کشاورزی تا چه حد تمایل از خود نشان می‌دهند؟ و این پرسش کلیدی که آیا ممکن است جوانان به اشتغال در گرایش خاصی از کشاورزی علاقه و تمایل بیش‌تری از خود بروز دهند؟ پاسخ به این سؤالات از این بابت ارزشمند است که می‌توان با در نظر گرفتن شرایط طبیعی و اقلیمی منطقه مورد نظر، زمینه را برای هدایت سیاست‌گذاری‌ها و بالطبع سرمایه‌گذاری‌ها در زیربخش یا زیربخش‌های خاصی از کشاورزی میسر نمود. بلکه بتوان با جذب جوانان روستایی به علایق شغلی خود گام‌های اساسی را در جهت رونق اشتغال این اقشار نیازمند شغل و درآمد و از سوی دیگر کمک به توسعه اقتصادی کشور برداشت.

این تحقیق قصد دارد ضمن سنجش میزان گرایش جوانان روستایی به اشتغال در زیربخش‌های مختلف کشاورزی (باغبانی، زراعت، خدمات فنی کشاورزی، صنایع تبدیلی و بسته‌بندی محصولات کشاورزی، خرید و فروش محصولات کشاورزی، دامداری و دامپروری، جمع‌آوری و فرآوری گیاهان دارویی مراتع و جنگل‌ها، پرورش شیلات و آبزیان و خرید و فروش نهاده‌های کشاورزی) و پیش‌بینی تمایل آن‌ها در گزینش یا عدم‌گزینش این شغل به‌عنوان حرفه اصلی و یا شغل دوم، راهکارهای مؤثر در این زمینه را ارائه نماید.

مواد و روش‌ها

تحقیق حاضر از لحاظ هدف، کاربردی، از لحاظ میزان و درجه کنترل متغیرها، غیرآزمایشی و از لحاظ نحوه جمع‌آوری اطلاعات نیز از نوع تحقیقات پیمایشی است. جامعه آماری این پژوهش کلیه جوانان ۱۵ تا ۲۴ ساله منطقه بیران شهر بودند. جمعیت کل این شهر تا پایان سال ۱۳۹۴، بنابه اطلاعات دریافت شده از اداره کل ثبت احوال استان لرستان، ۵۵۱۳ نفر بود که از این تعداد ۱۴۰۴ نفر جوانان ۱۵-۲۴ ساله بودند. حجم نمونه با استفاده از فرمول کوکران تعیین شد. فرمول کوکران به صورت زیر می‌باشد:

$$n = \frac{N(t * s)^2}{N(d)^2 + (t * s)^2} \quad (1)$$

n = حجم نمونه

s = انحراف معیار (جامعه)

N = حجم جامعه

d = دقت احتمالی

t = ۱/۹۶

$$d = t * \frac{s}{\sqrt{n}} \quad d = 1.96 * \frac{9.52}{\sqrt{30}} = 3.41$$

به منظور افزایش دقت و صحت نتایج مقدار به دست آمده تا حد $1/3$ تعدیل داده شد و حجم نمونه طبق فرمول کوکران به صورت زیر محاسبه گردید:

$$n = \frac{1404(1.96*9.52)^2}{1404(1.3)^2 + (1.96*9.52)^2} = 180.5 \quad (2)$$

بر اساس فرمول کوکران، تعداد نمونه مناسب برای این تحقیق $180/5$ نفر به دست آمد. اما برای اطمینان بیشتر ۱۸۱ پرسشنامه تکمیل گردید.

مرکز شهر تازه تأسیس بیران شهر روستای چهاربرجی می باشد که بیشترین جمعیت را (۱۵۲۶ نفر) در بین روستاهای این شهر دارد (جدول ۱). نمونه‌ها طی دو مرحله انتخاب شدند. در مرحله اول به دلیل نبود اطلاعات لازم در خصوص جمعیت جوانان ۱۵ تا ۲۴ ساله هر روستا، حجم نمونه انتخابی در هر روستا متناسب درصد جمعیت کل هر روستا مشخص گردید (جدول ۱). سپس در مرحله بعد در هر روستا نمونه‌های تعیین شده به طور هدفمند (از بین جوانان ۱۵ تا ۲۴ ساله) انتخاب و داده‌های مورد نیاز از آنان به وسیله پرسشنامه گردآوری شد.

جدول ۱- توزیع نمونه‌های انتخابی در منطقه مورد مطالعه

شهر	دهستان	روستا	جمعیت	درصد از کل جمعیت	تعداد پرسشنامه
شهر تازه	بیرانوندجنوبی	چهاربرجی (مرکز بیران شهر)	۱۵۲۶	۲۷/۶	۵۰
		سراب الیاس	۴۸۸	۸/۹	۱۶
		کاسیان رستم خانی	۳۸۰	۶/۹	۱۲
		شرفیگ	۳۵۳	۶/۵	۱۱
		سراب داراب	۲۰۰	۳/۶	۶
		قلعه رحیم	۱۸۳	۳/۳	۶
		ایازآباد	۱۲۸	۲/۳	۴
		نمکلان پایین	۱۱۹	۲/۱	۴
		سیل نظر	۹۰	۱/۶	۳
		دره ساکی	۸۷	۱/۵	۳
		گولاب وسطی	۵۵	۱	۲
		حاجی آباد	۴۰	۰/۷	۲
		کله جوب	۳۲	۰/۶	۲
بیرانوندشمالی	بیرانوندشمالی	تپه گچی	۸۱۴	۱۴/۸	۲۶
		داربلوط پایین	۶۵۷	۱۲/۰	۲۲
		بیدهل	۲۴۳	۴/۴	۸
		کرنوکر	۷۰	۱/۳	۲
		گلم کبود	۴۸	۰/۹	۲
کل		۱۸	۵۵/۳	۱۰۰	۱۸۱

در این مطالعه تدوین مبانی نظری و مرور منابع با استفاده از مطالعات کتابخانه‌ای و جمع‌آوری اطلاعات مربوط به نمونه‌ها با ابزار پرسشنامه از طریق بررسی‌های میدانی انجام شده‌است. پرسشنامه پژوهش‌گرساخت بوده که روایی پرسشنامه، به‌روش اعتبار محتوایی و با استفاده از نظرات شش نفر از کارشناسان دارای تجربه در زمینه اشتغال جوانان و پایایی آن نیز با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ (بیش‌تر از ۰/۷) مورد تأیید قرار گرفت. در بخش اول پرسشنامه، ویژگی‌های جوانان روستایی شامل سن، جنسیت، وضعیت تأهل، تحصیلات، وضعیت شغلی، شغل پدر، سابقه کار کشاورزی والدین، تحصیلات والدین، تعداد اعضای خانوار، تعداد افراد شاغل در بخش کشاورزی در خانواده، میزان زمین زراعی و باغی خانواده، مالکیت دام خانوار و مالکیت ادوات کشاورزی مورد پرسش قرار گرفت. در بخش دوم پرسشنامه نیز شدت تمایل و علاقه جوانان به اشتغال در هریک از هشت زیربخش کشاورزی (زراعت، باغبانی، شیلات و آبزیان، دامداری و دامپروری، صنایع تبدیلی و بسته‌بندی محصولات کشاورزی، خدمات فنی کشاورزی، جمع‌آوری و فرآوری گیاهان دارویی، مراتع و جنگل‌ها، دلّالی و واسطه‌گری محصولات کشاورزی) در یک طیف یازده‌گزینه‌ای صفر تا ۱۰، مورد سنجش قرار گرفت (جدول ۲). لازم به توضیح است که زیربخش‌های نام‌برده پس از مصاحبه با کارشناسان آگاه از وضعیت بخش کشاورزی منطقه مورد مطالعه استخراج و بعد از چندین مرحله بازنگری توسط این متخصصین انتخاب شدند.

جدول ۲- نحوه سنجش گرایش جوانان روستایی به اشتغال در زیربخش‌های مختلف کشاورزی

ردیف	زیربخش	امتیاز*										
		۰	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۱	زراعت (کاشت محصولاتی چون گندم، جو و لوبیا)	۰	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۲	باغبانی (کاشت و نگهداری درختان میوه)	۰	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۳	پرورش دام (پرورش گاو، گوسفند، مرغداری و ...)	۰	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۴	پرورش شیلات و آبزیان (تکثیر و پرورش ماهی و ...)	۰	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۵	خدمات کشاورزی (رانندگی تراکتور و مکانیکی و ...)	۰	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۶	صنایع تبدیلی و بسته‌بندی محصولات کشاورزی	۰	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۷	فرآوری گیاهان دارویی مراتع و جنگل‌ها	۰	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۸	دلّالی و واسطه‌گری محصولات کشاورزی	۰	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰

* (۰) عدم تمایل (۱۰) تمایل کامل

توصیف سیمای جامعه مورد مطالعه در آمار توصیفی و در قالب آماره‌های توزیع درصد فراوانی، میانگین، کمینه و بیشینه صورت گرفت. اولویت‌بندی گرایش جوانان روستایی به اشتغال در زیربخش‌های مختلف کشاورزی نیز از طریق ضریب تغییرات (CV) انجام شد. هم‌چنین در بخش آمار استنباطی میانگین گرایش جوانان روستایی به اشتغال در زیربخش‌های مختلف کشاورزی در دو حالت غالب بودن فعالیت مورد نظر در روستا و غالب نبودن آن از طریق آزمون T مستقل و من‌ویتنی مورد مقایسه آماری قرار گرفت. کلیه تحلیل‌های ذکر شده با استفاده از نرم‌افزار SPSS انجام شد.

نتایج و بحث

توصیف ویژگی‌های جوانان روستایی مورد مطالعه

با توجه به این که نمونه‌های این پژوهش جوانان روستایی بوده‌اند، همگی در مقطع سنی ۱۵ تا ۲۴ سال قرار داشته و بیش‌ترین فراوانی مربوط به گروه سنی ۲۱ تا ۲۴ سال (۵۴/۷ درصد) بود، هم‌چنین ۵۹/۱ درصد آن‌ها مرد و ۴۱/۹ درصد زن بودند. ۶۸/۵ درصد مجرد و ۳۱/۵ درصد جوانان متأهل بودند. نتایج نشان‌داد بیش‌ترین سطح تحصیلات (۳۴/۳ درصد) مربوط به جوانانی است که دارای مدرک دیپلم می‌باشند و بیشتر والدین آن‌ها (حدود ۳۰ درصد پدران و ۳۲ درصد مادران) بی‌سواد بودند. داده‌های به‌دست آمده نشان‌داد میانگین بعد خانوار پاسخگویان ۴/۶۶ نفر و تعداد اعضای خانواده بیشتر آنان (۴۹/۷ درصد) بین دو تا چهار نفر بود. در خانواده‌های بیشتر آن‌ها (۷۰ درصد) کم‌تر از سه نفر در بخش کشاورزی مشغول فعالیت بودند و به‌طور میانگین دو نفر از اعضای خانواده پاسخگویان در بخش کشاورزی اشتغال داشتند. داده‌های جمع‌آوری شده در زمینه وضعیت شغلی نشان‌داد که بیشتر پاسخگویان (۴۲ درصد) بیکار بودند. ۲۱ درصد دانش‌آموز، ۱۶ درصد دانشجو، ۵ درصد سرباز، ۷/۲ درصد شاغل تمام‌وقت (نظامی، فرهنگی، اداری و غیره) و ۸/۸ درصد شاغل پاره‌وقت (فروشنده‌گی، مکانیکی، کارگری، رانندگی و غیره) بودند. هم‌چنین طبق اطلاعات به‌دست آمده پدران بیشتر پاسخگویان (۵۳/۶ درصد) کشاورز بودند و میانگین سابقه کار کشاورزی پدر پاسخگویان نیز ۲۹/۶۳ سال بود که این مقدار برای میانگین سابقه کار مادر ۱۹/۶۶ سال بود. براساس اطلاعات موجود، خانوارهای بیشتر پاسخگویان دام نداشتند و میانگین تعداد گوسفند، بز و گاو برای خانواده‌های آن‌ها به ترتیب ۱۳/۱۰، ۲/۴۰ و ۱/۷۱ رأس بود. هم‌چنین خانوارهای بیشتر آن‌ها (۵۶/۴ درصد) مالک ۱ تا ۳ هکتار زمین آبی بودند که این مقدار برای مالکیت زمین دیم ۵۳ درصد بود. ضمن این که اکثریت آنان (۶۰/۲ درصد) باغ نداشتند ولی ۳۷ درصد آن‌ها مالک کمتر از ۳ هکتار باغ بودند بود. در این پژوهش هم‌چنین مالکیت مجموع ادوات کشاورزی هم مورد بررسی قرارگرفت و نتایج نشان‌داد ۵۹/۱ درصد پاسخگویان فاقد هرگونه ادوات کشاورزی، ۱۷/۱ درصد مالک فقط یک وسیله کشاورزی و ۲۳/۸ درصد نیز صاحب بیشتر از یک وسیله کشاورزی بودند. از جامعه آماری این تحقیق این سؤال مطرح شد که آیا در خانواده‌های آنان به فعالیت‌های کشاورزی که در ادامه نام برده شده است مبادرت می‌ورزند یا خیر. نتایج این بخش نشان‌داد که در منطقه مورد مطالعه ۲۴/۹ درصد خانوارهای پاسخگویان به جمع‌آوری شیر، ۱۴/۹ درصد به فعالیت گاوداری صنعتی و نیمه‌صنعتی، ۳/۹ درصد به فعالیت مرغداری و ۲/۸ درصد به بسته‌بندی محصولات کشاورزی، پرورش زنبور عسل و ۱/۱ درصد به پرورش ماهی می‌پرداختند.

هم‌چنین در این تحقیق از پاسخگویان خواسته شد زمینه غالب فعالیت کشاورزان منطقه خود را مشخص نمایند. از دیدگاه پاسخگویان در منطقه مورد مطالعه، فعالیت اکثر کشاورزان (۹۲/۸ درصد) در زیربخش زراعت بود. هم‌چنین ۲۹/۳ درصد به باغبانی، ۲/۲ درصد شیلات و آبزیان، ۴۵/۹ درصد دامداری و دامپروری، ۸/۳ درصد جمع‌آوری و فرآوری گیاهان دارویی مراتع و جنگل‌ها، ۶/۱ درصد فرآوری و تبدیل محصولات کشاورزی در صنایع غذایی، ۷/۷ درصد دلالی و واسطه‌گری (خرید و فروش نهاده و محصولات کشاورزی) و ۶/۶ درصد به ارائه خدمات فنی کشاورزی (راننده تراکتور، مکانیکی و غیره) اشاره کرده‌اند.

جدول ۳- توزیع فراوانی پاسخ‌گویان براساس زمینه فعالیت غالب در روستای محل زندگی

فعالیت کشاورزان روستا	دسته‌بندی	فراوانی	درصد فراوانی
زراعت	دارد	۱۶۸	۹۲/۸
	ندارد	۱۳	۷/۲
باغبانی	دارد	۵۳	۲۹/۳
	ندارد	۱۲۸	۷/۷
شیلات و آبزیان	دارد	۴	۲/۲
	ندارد	۱۷۷	۹۷/۸
دامداری و دامپروری	دارد	۸۳	۴۵/۹
	ندارد	۹۸	۵۴/۱
جمع‌آوری و فراوری گیاهان دارویی مراتع و جنگل‌ها	دارد	۱۵	۸/۳
	ندارد	۱۶۶	۹۱/۷
فراوری و تبدیل محصولات کشاورزی در صنایع غذایی	دارد	۱۱	۶/۱
	ندارد	۱۷۰	۹۳/۹
دلالی و واسطه‌گری	دارد	۱۴	۷/۷
	ندارد	۱۶۷	۹۲/۳
ارائه خدمات فنی کشاورزی	دارد	۱۲	۶/۶
	ندارد	۱۶۹	۹۳/۴

اولویت‌بندی میزان گرایش جوانان روستایی به اشتغال در زیربخش‌های کشاورزی

در این پژوهش میزان گرایش جوانان روستایی به اشتغال در هر کدام از زیربخش‌های کشاورزی موردبررسی قرار گرفته است. نتایج ارائه شده در جدول ۴، نشان می‌دهد که جوانان نسبت به اشتغال در زیربخش باغبانی بیش‌ترین گرایش و نسبت به اشتغال در زیربخش دلالی و واسطه‌گری (خرید و فروش) محصولات کشاورزی کم‌ترین گرایش را داشته‌اند. هم‌چنین میزان تمایل و رتبه اشتغال در دیگر زیربخش‌ها در جدول قابل مشاهده است.

جدول ۴- اولویت‌بندی میزان گرایش جوانان روستایی به اشتغال در زیربخش‌های مختلف کشاورزی

رتبه	زیربخش‌های کشاورزی	میانگین	انحراف معیار	ضریب تغییرات
۱	باغبانی	۵/۹۸	۳/۰۵۵	۰/۵۱۰۸
۲	زراعت	۴/۸۱	۳/۳۶۹	۰/۷۰۰۴
۳	صنایع تبدیلی و بسته‌بندی محصولات کشاورزی	۳/۹۴	۳/۰۳۷	۰/۷۷۰۸
۴	خدمات فنی کشاورزی	۴/۱۸	۳/۵۳۸	۰/۸۴۶۴
۵	جمع‌آوری و فراوری گیاهان دارویی مراتع و جنگل‌ها	۳/۷۴	۳/۱۸۷	۰/۸۵۲۱
۶	دامداری و دامپروری	۳/۹۰	۳/۴۲۶	۰/۸۷۸۴
۷	پرورش شیلات و آبزیان	۳/۱۹	۲/۹۱۳	۰/۹۱۳۱
۸	دلالی و واسطه‌گری (خرید و فروش) محصولات کشاورزی	۳/۹۰	۳/۵۷۹	۰/۹۱۷۶

مقایسه میانگین گرایش جوانان روستایی به اشتغال در زیربخش‌های کشاورزی براساس غالب بودن نوع فعالیت کشاورزی در روستا

برای مقایسه میانگین گرایش جوانان روستایی به اشتغال در زیربخش‌های کشاورزی براساس غالب بودن یا نبودن نوع فعالیت هر زیربخش در روستا از آزمون T مستقل استفاده شد. اما از آنجا که شرط استفاده از آزمون T مستقل در زیرگروه‌های زراعت، شیلات و آبزیان، خدمات فنی کشاورزی، فرآوری و تبدیل محصولات کشاورزی و دلالی و واسطه‌گری محصولات کشاورزی وجود نداشت (تعداد زیرگروه‌ها در این موارد کمتر از ۳۰ نفر بود) در این مقایسه‌ها آزمون من ویتنی بر T مستقل ترجیح داده شده و آماره Z در این موارد گزارش شده است. در ادامه نتایج مربوط به مقایسه میانگین در هر زیربخش آمده است.

زیربخش زراعت

مطابق یافته‌های به دست آمده در جدول ۵ اگر چه میانگین گرایش جوانان روستایی به اشتغال در زیربخش زراعت در بین جوانانی که فعالیت زراعی در روستای آن‌ها وجود دارد و آن‌هایی که این زمینه فعالیت در روستای آن‌ها وجود ندارد در سطح یک درصد، تفاوت معنی‌داری وجود دارد. با توجه به منفی بودن آماره Z و هم‌چنین کمتر بودن میانگین رتبه‌ای گرایش به زیربخش زراعت در بین افرادی که فعالیت زراعی در روستای آن‌ها وجود دارد می‌توان نتیجه گرفت که وجود فعالیت زراعی در روستا به‌عنوان فعالیت غالب نه‌تنها انگیزه جوانان برای اشتغال در این زیربخش را تحریک نکرده است، بلکه باعث کمتر شدن گرایش جوانان روستایی به زیربخش زراعت شده است.

جدول ۵- میزان گرایش جوانان روستایی به اشتغال در زیربخش زراعت

متغیر وابسته	متغیر گروه‌بندی	گروه‌ها	تعداد افراد هر گروه	میانگین رتبه‌ای	Z	سطح معنی‌داری
میزان گرایش به اشتغال در زیربخش زراعت	غالب بودن فعالیت	بلی	۱۶۸	۸۷/۸۶	**	۰/۰۰۳
	زراعت در روستا	خیر	۱۳	۱۳۱/۵۸	-۲/۹۲۷	

** معنی‌داری در سطح یک درصد

زیربخش دامداری و دامپروری

بر اساس اطلاعات موجود در جدول ۶ میانگین گرایش به اشتغال در زیربخش دامپروری در بین جوانانی که فعالیت دامداری و دامپروری در روستای آن‌ها وجود دارد و آن‌هایی که این زمینه فعالیت در روستای آن‌ها وجود ندارد تفاوت معنی‌داری وجود ندارد. ضمن این که میانگین گرایش جوانان به زیربخش دامداری و دامپروری در روستاهایی که این فعالیت انجام می‌شود اندکی بیشتر است اما این اختلاف معنی‌دار نیست.

زیربخش باغبانی

براساس نتایج جدول ۷ میانگین گرایش به اشتغال در زیربخش باغبانی در بین جوانانی که این فعالیت در روستای آن‌ها وجود دارد و آن‌هایی که این زمینه فعالیت در روستای آن‌ها وجود ندارد در سطح یک درصد، تفاوت معنی‌داری

وجود دارد. یعنی می‌توان اظهار داشت که با اطمینان ۹۹ درصد در روستاهایی که فعالیت باغبانی وجود دارد جوانان نیز گرایش بیشتری به این فعالیت دارند.

جدول ۶- میزان گرایش جوانان روستایی به اشتغال در زیربخش دامپروری

متغیر وابسته	متغیر گروه‌بندی	گروه‌ها	تعداد گروه‌ها	میانگین	انحراف معیار	T	سطح معنی‌داری
گرایش جوانان به اشتغال در زیربخش دامپروری	غالب‌بودن دامپروری	بله	۸۳	۴/۱۲	۳/۳۸۷	n.s	۰/۴۱۷
	درروستا	خیر	۹۸	۳/۷۰	۳/۴۶۵	-۰/۸۱۴	

n.s عدم معنی‌داری

جدول ۷- میزان گرایش جوانان روستایی به اشتغال در زیربخش باغبانی

متغیر وابسته	متغیر گروه‌بندی	گروه‌ها	تعداد گروه‌ها	میانگین	انحراف معیار	T	سطح معنی‌داری
گرایش جوانان به اشتغال در زیربخش باغبانی	غالب‌بودن باغبانی	بله	۵۳	۷/۱۱	۳/۱۱۱	۲/۳۳۷ **	۰/۰۰۰
	درروستا	خیر	۱۲۸	۴/۸۵	۲/۲۳۱		

** معنی‌داری در سطح یک درصد

زیربخش شیلات و آبزیان

نتایج جدول ۸، نشان از آن دارد که میانگین گرایش جوانان روستایی به اشتغال در زیربخش شیلات و آبزیان در بین جوانانی که در روستای محل سکونت آن‌ها کشاورزان به فعالیت مذکور می‌پردازند و افرادی که این فعالیت در روستای آن‌ها وجود ندارد تفاوت معنی‌داری وجود ندارد.

جدول ۸- میزان گرایش جوانان روستایی به اشتغال در زیربخش شیلات و آبزیان

متغیر وابسته	متغیر گروه‌بندی	گروه‌ها	تعداد افراد هر گروه	میانگین رتبه‌ای	Z	سطح معنی‌داری
میزان گرایش به اشتغال در زیربخش شیلات و آبزیان	غالب بودن شیلات و آبزیان در روستا	بله	۴	۶۵/۵۰	n.s	۰/۳۱۸
	آبزیان در روستا	خیر	۱۷۷	۹۱/۵۸		

n.s عدم معنی‌داری

زیربخش جمع‌آوری و فرآوری گیاهان دارویی مراتع و جنگل‌ها

براساس اطلاعات موجود در جدول ۹، میانگین گرایش جوانان روستایی به اشتغال در زیربخش جمع‌آوری و فرآوری گیاهان دارویی مراتع و جنگل‌ها در بین جوانانی که این فعالیت در روستای آن‌ها وجود دارد و آن‌هایی که این زمینه فعالیت در روستای آن‌ها وجود ندارد در سطح یک درصد، تفاوت معنی‌داری وجود دارد. یعنی می‌توان اظهار داشت که با اطمینان ۹۹ درصد در روستاهایی که فعالیت جمع‌آوری و فرآوری گیاهان دارویی مراتع و جنگل‌ها وجود دارد جوانان نیز گرایش بیشتری به این فعالیت دارند.

جدول ۹- میزان گرایش جوانان روستایی به اشتغال در زیربخش جمع‌آوری و فرآوری گیاهان دارویی مراتع و جنگل‌ها

متغیر وابسته	متغیر گروه‌بندی	گروه‌ها	تعداد گروه‌ها	میانگین	انحراف معیار	T	سطح معنی‌داری
گرایش به اشتغال در زیربخش جمع‌آوری و فرآوری گیاهان دارویی مراتع و جنگل‌ها	غالب‌بودن جمع‌آوری و فرآوری	بله	۱۵	۴/۶۷	۳/۲۱۴	** ۲/۲۱۸	۰/۰۰۳
	گیاهان دارویی مراتع و جنگل‌ها در روستا	خیر	۱۶۶	۲/۸۱	۱/۴۸۸		

** معنی‌داری در سطح یک درصد

زیربخش خدمات فنی کشاورزی

طبق نتایج حاصله در جدول ۱۰، میانگین گرایش جوانان روستایی به خدمات فنی کشاورزی در بین جوانانی که فعالیت مذکور در روستای آن‌ها وجود دارد و آن‌هایی که این زمینه فعالیت در روستای آن‌ها وجود ندارد تفاوت معنی‌داری با هم ندارند.

جدول ۱۰- میزان گرایش جوانان روستایی به اشتغال در زیربخش خدمات فنی کشاورزی

متغیر وابسته	متغیر گروه‌بندی	گروه‌ها	تعداد افراد هر گروه	میانگین رتبه‌ای	Z	سطح معنی‌داری
گرایش به اشتغال در زیربخش خدمات فنی کشاورزی	غالب‌بودن خدمات فنی کشاورزی در روستا	بله	۱۲	۹۳/۸۸	۰/۸۴۱ ^{n.s}	۰/۲۰
	کشاورزی در روستا	خیر	۱۶۹	۹۰/۸۰		

n.s عدم معنی‌داری

زیربخش فرآوری و تبدیل محصولات کشاورزی

نتیجه اطلاعات جمع‌آوری شده در این زیربخش (جدول ۱۱) حاکی از آن است که میانگین گرایش به اشتغال در زیربخش فرآوری و تبدیل محصولات کشاورزی در بین جوانانی که این فعالیت در روستای آن‌ها وجود دارد و آن‌هایی که این زمینه فعالیت در روستای آن‌ها وجود ندارد در سطح خطای پنج درصد، تفاوت معنی‌داری وجود دارد. یعنی می‌توان اظهار داشت که با اطمینان ۹۵ درصد در روستاهایی که فعالیت فرآوری و تبدیل محصولات کشاورزی وجود دارد جوانان نیز گرایش بیشتری به این فعالیت دارند.

جدول ۱۱- میزان گرایش جوانان روستایی به اشتغال در زیربخش فرآوری و تبدیل محصولات کشاورزی

متغیر وابسته	متغیر گروه‌بندی	گروه‌ها	تعداد افراد هر گروه	میانگین رتبه‌ای	Z	سطح معنی‌داری
گرایش به اشتغال در زیربخش فرآوری و تبدیلمحصولات ...	غالب‌بودن فرآوری و تبدیل محصولات کشاورزی در روستا	بله	۱۱	۱۱۸/۵۵	* ۱/۴۹۱	۰/۰۲۱
	محصولات کشاورزی در روستا	خیر	۱۷۰	۸۴/۵۴		

* معنی‌داری در سطح پنج درصد

زیربخش دلالی و واسطه‌گری محصولات کشاورزی

طبق اطلاعات به دست آمده در جدول ۱۲، میانگین گرایش جوانان به زیربخش دلالی و واسطه‌گری محصولات کشاورزی در بین جوانانی که در روستای محل سکونت آن‌ها دلالی و واسطه‌گری محصولات کشاورزی انجام می‌شود و جوانانی که در روستای آن‌ها در این زمینه فعالیتی صورت نمی‌گیرد تفاوت معنی‌داری وجود ندارد.

جدول ۱۲- میزان گرایش جوانان روستایی به اشتغال در زیربخش دلالی و واسطه‌گری محصولات کشاورزی

متغیر وابسته	متغیر گروه‌بندی	گروه‌ها	تعداد افراد هر گروه	میانگین رتبه‌ای	Z	سطح معنی‌داری
گرایش به اشتغال در زیربخش دلالی و واسطه‌گری محصولات کشاورزی	غالب بودن فعالیت دلالی و واسطه‌گری محصولات کشاورزی در روستا	بلی	۱۴	۷۶/۴	n.s	۰/۲۶۲
	خیر	۱۶۷	۹۲/۲۵	-۱/۱۲۱		

n.s عدم معنی‌داری

نتیجه‌گیری

در چند سال اخیر به دلایل مختلف و بروز تحولات گوناگونی چون قدرت بالای جاذبه‌های ایجادشده در شهرهای بزرگ، بالارفتن سطح توقع از زندگی در روستاها به خاطر گسترش روزافزون فناوری‌های اطلاعات و ارتباطات و شبکه‌های اجتماعی و از طرفی دیگر، افزایش قدرت دافعه روستاها به دلیل کمبود و حتی نبود زیرساخت‌های ابتدایی تولید و امکانات رفاهی، آموزشی، بهداشتی و غیره، کشور ایران شاهد پیدایش شرایطی بوده که در اقصی نقاط آن اینک جوانان روستایی از انگیزه کافی برای پرداختن به حرفه کشاورزی برخوردار نیستند. طبیعتاً افزایش مهاجرت ناشی از این مسأله که به باور بسیاری از کارشناسان و متخصصان حوزه روستایی یکی از عمده‌ترین دلایل آن عدم انگیزه و گرایش جوانان مناطق روستایی به شغل کشاورزی و ماندگاری در روستاها می‌باشد، هزینه‌های اقتصادی، فرهنگی، سیاسی و زیست‌محیطی قابل تأملی را برای کشور در پی داشته است. از این رو با بررسی و واکاوی تمایل جوانان روستایی به اشتغال در هر یک از زیربخش‌های کشاورزی می‌توان با در نظر گرفتن شرایط طبیعی و اقلیمی منطقه مورد نظر، زمینه را برای هدایت سیاست‌گذاری‌ها و بالطبع سرمایه‌گذاری‌ها در زیربخش یا زیربخش‌های خاصی از کشاورزی میسر نمود. در پژوهش حاضر نیز با همین هدف سعی بر این بود تا ضمن واکاوی و تحلیل میزان گرایش جوانان روستایی به اشتغال در زیربخش‌های مختلف کشاورزی، زیربخش‌های با تمایل بیشتر در بین جوانان منطقه بیران شهر در استان لرستان مشخص و راه‌کارهای لازم در این راستا ارائه شوند.

نتایج این تحقیق نشان داد که در بین ۸ زیربخش کشاورزی، جوانان منطقه بیران شهر نسبت به اشتغال در زیربخش باغبانی بیش‌ترین گرایش را داشته‌اند. این نتیجه را می‌توان با نتایج تحقیق ادیلا عبدالله و همکاران (۲۰۱۲) همسو دانست، زیرا که این پژوهش بر این باور است که گرایش به شغل کشاورزی در بین جوانان وجود دارد. طبق نتایج حاصله، میانگین گرایش به اشتغال در زیربخش باغبانی در بین جوانانی که این فعالیت در روستای آن‌ها وجود دارد بیشتر از جوانانی است که در این زمینه فعالیتی در روستای آن‌ها وجود ندارد و این اختلاف در سطح یک درصد

معنی‌داری بود. این احتمال وجود دارد که گرایش و تمایل بالای جوانان به زیربخش باغبانی این باشد که زیربخش باغبانی علاوه بر سودآوری قابل ملاحظه، باعث سلامت جسمانی و نشاط روحی آن‌ها می‌شود و محیط باغ، آرامش روانی را به همراه دارد.

نتایج این تحقیق نشان داد که در بین ۸ زیربخش کشاورزی، جوانان منطقه بیران شهر نسبت به اشتغال در زیربخش دلالی و واسطه‌گری (خرید و فروش) محصولات کشاورزی کم‌ترین گرایش را داشته‌اند. دلیل گرایش کم جوانان به اشتغال در زیر بخش دلالی و واسطه‌گری (خرید و فروش) محصولات کشاورزی نیز شاید تأثیر شاخص‌هایی نظیر رکود حاکم بر بازار بخش کشاورزی و نوسانات قیمتی در این بخش باشد و همین مسأله، انگیزه جوانان را برای گرایش به این زیربخش کم خواهد کرد.

با توجه به نتایج این تحقیق می‌توان پیشنهادهای زیر را جهت تقویت گرایش جوانان به اشتغال در بخش کشاورزی و هدایت و ساماندهی گرایش آنان به زیربخش‌های کارتر و مؤثرتر ارائه نمود:

به‌طور کلی و با توجه به روندی که در بین جوانان نسبت به کاهش گرایش به اشتغال در بخش کشاورزی به‌وجود آمده است، لذا پیشنهاد می‌شود تا با برگزاری دوره‌های آموزشی «ترغیب جوانان روستایی به بخش کشاورزی» توسط یک تیم متشکل از مروّجان کشاورزی، متخصصان گرایش‌های مختلف کشاورزی و روانشناسان حوزه جوانان روستایی، زمینه و بستر لازم برای تشویق بیشتر جوانان به اشتغال در بخش کشاورزی میسر گردد. همچنین از طرق مختلف دیگر آموزشی چون برگزاری جشنواره‌های کشاورزی، کارگاه‌های آموزش عملی، فیلم‌های مفید و به‌روز در زمینه کشاورزی و کانال‌ها و شبکه‌های اجتماعی در فضای مجازی به افزایش انگیزه جوانان به سمت کشاورزی نوین کمک شایانی نمود.

با توجه به این‌که جوانان منطقه بیران شهر نسبت به اشتغال در زیربخش باغبانی بیش‌ترین گرایش را داشته‌اند، ارزیابی و امکان‌سنجی توسعه باغداری در منطقه از لحاظ فنی، دسترسی به بازار، شرایط اقلیمی و دیگر معیارهای لازم برای توسعه باغات و آشنایی جوانان با روش‌های نوین باغداری، تولید نهال و گیاهان مختلف زینتی و درختان میوه و سبزی با صرف هزینه‌های کمتر پیشنهاد می‌شود.

با توجه به این‌که جوانان منطقه بیران شهر نسبت به اشتغال در زیربخش دلالی و واسطه‌گری (خرید و فروش) کم‌ترین گرایش را داشته‌اند، لذا پیشنهاد می‌شود نوسانات بازار، از طریق تعاونی‌ها و صندوق‌ها که نقش بازارسازی دارند، کنترل شود و اصول و مهارت‌های دلالی و کسب‌وکار و کارآفرینی از طریق نهادهای مرتبط، آموزش داده‌شود تا موجبات گرایش جوانان روستایی به اشتغال در این بخش از کشاورزی نیز فراهم شود.

دیگر نتایج نشان داد که گرایش به اشتغال در زیربخش‌های جمع‌آوری و فرآوری گیاهان دارویی مراتع و جنگل‌ها و یا صنایع تبدیلی و بسته‌بندی محصولات کشاورزی در بین جوانانی که به ترتیب، این فعالیت‌ها در روستای آن‌ها فعالیت غالب روستا باشد، بیشتر از جوانانی است که این فعالیت‌ها در روستای آن‌ها وجود ندارد. از این رو پیشنهاد می‌شود تا جهت‌گیری سیاست‌گذاری‌ها و سرمایه‌گذاری‌های آتی توسط مسئولان دولتی و شرکت‌ها و سرمایه‌گذاران

خصوصی در منطقه بیران شهر در استان لرستان به سمت فعالیت در زمینه دو زیربخش نام برده باشد. بدون شک هر نوع سرمایه‌گذاری در این زیربخش‌ها در منطقه مورد مطالعه این تحقیق، افزایش بهره‌وری نیروی انسانی را به همراه خواهد داشت. زیرا نتایج این مطالعه نشان داد که اگر چنین زمینه‌هایی در روستا وجود داشته باشد، تمایل جوانان به اشتغال در آن‌ها بیش‌تر خواهد بود. این درحالی است که در دیگر زیربخش‌ها چنین نتایجی حاصل نشده است.

منابع

- ارتیاعی، ف.، چیدری، م. و جعفری، م. ۱۳۹۰. عوامل تأثیرگذار بر مشارکت جوانان روستایی در زمینه توسعه کشاورزی (مطالعه موردی: شهرستان کرمانشاه). مجله پژوهش‌های روستایی، ۲ (۳): ۷۳-۵۵.
- پورسینا، م.، چیدری، م.، فرج‌الله حسینی، ج. و طهماسبی، م. ۱۳۸۹. عوامل مؤثر بر میزان انگیزه جوانان روستایی برای اشتغال به حرفه کشاورزی (مطالعه موردی: روستاهای شهرستان کلاردشت). فصلنامه روستا و توسعه، ۱۳ (۳): ۳۱-۴۹.
- حسینی، ص. و شهبازی، ح. ۱۳۹۲. برآورد عرضه و تقاضا جمعی بخش کشاورزی ایران (۱۳۳۸-۱۳۸۶). اقتصاد و توسعه اقتصادی، ۲ (۱): ۲۴-۱۶.
- حیدری‌ساریان، و. ۱۳۹۲. بررسی عوامل مؤثر بر رضایت کشاورزان درخصوص اشتغال در بخش کشاورزی (مطالعه موردی: شهرستان مشگین‌شهر). مجله چشم‌انداز جغرافیایی در مطالعات انسانی، ۲۴ (۱): ۱۱۹-۱۰۳.
- سالاری‌نیا، م.، رسولی، م. و سلیمان‌پور، م. ۱۳۹۴. عوامل مؤثر بر گرایش جوانان روستایی نسبت به بخش کشاورزی (مطالعه موردی: شهرستان آمل). مجله بین‌المللی علوم زیستی دارویی، ۲۲۱-۲۳۱.
- سلطانی، ع.، چهارسوقی امین، ح. و آرایش، م. ۱۳۹۳. تحلیل عوامل مؤثر بر گرایش جوانان روستایی شهرستان ایلام به اشتغال در بخش کشاورزی. پژوهش‌های ترویج و آموزش کشاورزی، ۷ (۳): ۵۷-۷۲.
- لایقی، ا. ۱۳۹۱. بررسی مزیت نسبی تولید و اشتغال بخش کشاورزی استان‌های کشور. مجله اقتصادی - دوماهنامه بررسی مسائل و سیاست‌های اقتصادی، ۱۱ (۱۲): ۸۳-۱۱۰.
- مشرف، پ.، مهدیان بروجنی، م. و میرزایی، م. ۱۳۹۰. عوامل مؤثر بر نگرش جوانان روستایی شهرستان شهرکرد نسبت به اشتغال در بخش کشاورزی، همایش ملی اشتغال دانش‌آموختگان بخش کشاورزی و منابع طبیعی. دانشگاه تربیت مدرس، ۲ تا ۳ آذر، تهران.
- هرائینی، م. و انبارلو، م. ۱۳۹۵. تحلیل عوامل مؤثر بر نگرش جوانان در اشتغال کشاورزی (مطالعه موردی: روستای یوسف‌آباد صیروفی شهریار)، نهمین کنگره پیشگامان پیشرفت، ۳۰ اردیبهشت، تهران.
- Agwu, N. M., Nwankwo, E. E. and Anyanwu, C. I. 2013. determinants of agricultural labour participation among youths in Abia States, Nigeria International. *Journal of Food and*

Agricultural Economics , 2(1): 157-164.

Adila Abdullah, F., Abu Samah, B. and Othman, J. 2012. Inclination towards Agriculture among Rural Youth in Malaysia, Farah Adila Abdullah, Bahaman Abu Samah and Jamilah Othman, *Journal of Basic and Applied Scientific Research*, 2(11): 892-894.

Rahmon Ibrahim, M. 2014. how rural agricultural development project (animal production) can use projects benefits for improving the economic status of famers. *Journal of Procardia Economics and Finance*, 8(12): 484-489.

Suleiman Bello, A. R., Allajabou, H. A. and Baig, M. B. 2015, Attitudes of rural youth towards agriculture as an occupation: A case study from Sudan. *International Journal of Development and Sustainability*, 4(4): 415-424.

Whitfield, S. Dixon, J. L., Mulenga, B. P. and Ngoma , H. 2015, Conceptualising farming systems for agricultural development research cases from Eastern and Southern Africa. *Agricultural System*, 133:54-62.

Evaluation of the Rural Youth Tendency to Employment in Agricultural Sub-Sectors (Case Study: Beyranshahr County in the Lorestan Province)

Fereshteh Hafezi¹, Mehdi Rahimian^{2*} and Saeid Gholamrezai³

Submitted: 14 January, 2017

Accepted: 11 June, 2017

Abstract

The main purpose of this survey research is to evaluate the rural youth tendency to employment in agricultural sub-sectors in the Beyranshahr County in the Lorestan province. The statistical population consisted of 15 to 24-year old youth in the Beyranshahr County (N= 1404). Then 181 of them were selected as a statistical sample by using Cochran's formula. The samples were selected in two stages. The first step is choosing the sample size proportional to the population in every village. Then, the samples that was specified in each village were chosen and the data was collected by using a questionnaire. Questionnaire's reliability and validity were confirmed, respectively through computing Cronbach's alpha coefficient and content validity. Finally, the data was analyzed by the SPSS software. The result showed that youth of the Beyranshahr County have respectively the most and least tendency to employment in horticulture and brokering (purchase and sale) of agricultural products. In addition, the tendency of youth to employment in the horticulture sub-sector such as collecting and processing medicinal plants in the forest and pastures and or industrial processes and packaging them exist more in youth in whose villages such activities are dominant as compared with the youth in whose villages such activities are not dominant.

Keywords: Rural Youth, Agricultural Sub-Sectors, Tendency to Agricultural

1 - Graduate Master of Rural Development. Faculty of Agriculture, Lorestan University., Iran

2 - Assistant Professor, Department of Rural Development, Faculty member of Lorestan University, Iran

3 - Assistant Professor, Department of Rural Development, Faculty member of Lorestan University, Iran

(*-Corresponding author Email: mehdi_rahimian61@yahoo.com

DOI:10.22048/rdsj.2018.72472.1629